

Տարեկան գին 10 ռուբլի, կէս տարեկան 6 ռուբլի
Առանձին համարները 7 կոպէկով
Թիֆլիսում գրվում են միմիայն խմբագրատան մէջ
Մեր հասցեն. Тифлисъ, Редакция «Мшакъ».
կամ Tiflis, Rédaction «Mschak».
Տէլէֆոն № 253.

ՄՇԱԿ

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(բացի կիրակի և առաւօրեայ)
Յայտարարութիւնը ընդունվում է առանձին լեզուով
Յայտարարութիւնների համար վճարում են
խաղաղանոցի ըստ 2 կոպէկի
Տէլէֆոն № 253.

ՀԻՄՆԱԳԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Մարիամ Բարխուդարեանց և Յովհաննէս Պետրոսեանց խորին վշտով
յայտնում են ազգականներին և ծանօթներին, առաջին իր թանկագին ամուսնու, և երկ-
րորդ իր նախկին բարեբաղի
Թ Ա Գ Է Ո Ս Բ Ա Ր Ի Ո Ւ Դ Ա Ր Ե Ա Ն Յ Ի
մահը, որ տեղի ունեցաւ անպատեհ ժամին 24-ին, և խնդրում են հոր՝ բերել յազարկաւորու-
թեանը շաբաթ օրը, սեպտեմբերի 27-ին, առաւօտեան 10 ժամին, իրանց բնակարանից, Պո-
լիցիական փողոց № 15, առանձին ծովափնային, դէպի ու Նշանի եկեղեցին, այնտեղից դէպի
Խոջիվանքի գերեզմանատունը:
1—1

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ
Կարկը շարունակում է. Մենք «մանկեկներ»
չենք պաշտպանում. ՆՆՈՒՄՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ—Տը-
խոր յիշողութիւններ. Վ. Մարկեյի ծառը. Չը-
պէտը է քնել. Մասնապարտութիւն. Նամակ Ղա-
զարի գաւառից. Նամակ Գորիսից. Նամակ խմբա-
գրութեան. Ներքին լուրեր.—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒ-
ԹԻՒՆ. Վերջին տեղեկութիւններ. Ասորիները
Պարսկաստանում. Յունաստան. Կրեմլի մահա-
նախանքները. Ռը է Անդրէ. Նամակ Անդրապո-
լիսից. Արտաքին լուրեր.—ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ.—ՀՆՈՒՄՆԱ-
ՆԵՐ.—ԲՈՐՈՒՄ.—ՏԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—ԲԱՆԱ-
ՍԻՐԱԿԱՆ. Մէլքի աղջիկը:

ԿԱՐԻՔԸ ՀԱՐՈՒՆԱԿՎՈՒՄ Է
—
Կովկասեան կառավարչապետի տրամա-
դրութեան տակ զեռ զանաւոր է մի քանի
տասնեակ հազար ռուբլի գումար, ժողով-
ված Ռուսաստանի զանազան նահանգնե-
րից թիւրքահայ զաղթականներին համար
Այս օրերս կառավարչապետը, տեղեկանա-
լով, որ Թիֆլիսում զանազան թիւրքահայ
զաղթականները կարօտութեան մէջ են,
կարգադրեց յանձնել Թիֆլիսի ոստիկանա-
պետին 2500 ռուբլի զաղթականներին օգ-
նութիւն հասցնելու նպատակով Լոռու
կնք, որ ոստիկանապետը մտադրութիւն

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ
—
ՄԵԼԻՔԻ ԱՂՋԻԿԸ

Նա կանգ առաւ, որովհետեւ նրան այնպէս թը-
ւայ թէ մէկը այլին պարզ չէ հասկանում այդ
խօսքերը:
—Հասկանում ես, ասաց նա:
Անուա-խաթունը լաւ էր հասկանում. այժմ նա
լաւ էր կոչվում հանգիստ կերպով նոյն իսկ
բառակապակցութեամբ:
—Կրկնում ես, աշխարհը չէ կարող դուրս գալ
ատուածային օրէնքներից: Բայց օրէնքները մի-
միայն ժողովրդի համար չեն գրված, և աշխարհի
վրա ոչ ոք մեղադրել չի լինի թէ ինքը գիտէ և
քո յօժար կամքով հրէշի բերանն ընկնես: Գու-
ղիտես, որ մեր երկրի պատուը քո տանն է դը-
րած. այստեղից է դուրս գալիս ժողովրդի ու-
րախութիւնն ու դատութիւնը: Դատը զգուշ պի-
տի լինի այս առումը... Ծառի ամենաբարձր ճիւ-
ղի ծաղկին հասած պտուղը չափ դրաւիչ է լի-
նում. կարծում են թէ նրա մէջ կայ մի առան-
ձին համ ու քաղցրութիւն, որ չունեն ցած ճիւղ-
ների պտուղները: Գա, ի հարկէ, ճիշդ չէ. ցած
ճիւղերի վրա եղածները չափ անպատեհ չեն
դեղինի և համեղ են լինում: Բայց ինչու աչքը
միշտ վերնն է նայում և անորոշակի ամենից
չափ զրգուղը վերկրին է: Որովհետեւ նա բարձր
է ամենից, ամենաազնիւն է: Այսպէս է և քո տունը:
Բարձր ես, ուրեմն և անորոշակի ես: Եւ որպէս
զի ամեն մի պատահածի բերանը չընկնես, պի-
տի պինդ պահվես քո բարձրութեան վրա, աւելի
անապառաճի դատնաս:
Պատասխան չեղաւ. բարձր ճիւղի պտուղը լը-
ռութիւն պահպանեց: Կարծ միջոցից յետոյ կոչը
էլի խօսեց: Եթէ բաւական չէ արքանը, նա կը
բերէ ուրիշ օրինակներ, ուրիշ խօսքերով կապա-
ցուցանէ թէ ինքը լաւ է հասկանում աշխարհի

աշխարհը անբարեկամ է նոյն իսկ Ռու-
սաստանի համար և մեր գիւղացիները, ո-
րոնք ամենայն պարտաւանդութեամբ
տեղ էին տալիս զաղթականներին իրանց
գիւղերում, այժմ պէտք է նեղվեն հիւրա-
սիրութեան պարտականութիւնը կատարե-
լուց:
Աչքի առաջ ունենալով այդ հանգաման-
քը, այժմ աւելի ևս մեծ պարտականութիւն
է դրվում թէ մեր հասարակութեան և
թէ կառավարութեան տեղական օրգաննե-
րի վրա, որոնց ձեռքում զանաւոր են բարձ-
րագոյն թոյլաւորութեամբ հաւաքված փոքե-
րը: Անցեալ տարիները, երբ մեր հասարա-
կութեան ունեւոր մասը անհոգութեամբ էր
նայում զաղթականներին օգնելու գործին,
մեր գիւղական դասակարգը օգնում էր
նրանց իրապէս՝ առանց աղաղակ բարձրա-
ցելու, առանց իր նուիրած կողմերի
մասին հրապարակով յայտարարելու իսկ
այժմ, երբ մեր գիւղացին ինքն էլ նախա-
նկի դրութեան մէջ չէ, մենք պարտաւոր
ենք աւելի բարեխիղճ լինել, քան մինչև
այժմ: Այդ հանգամանքի վրա ենք դարձ-
նում կովկասեան կառավարութեան ուշա-
դրութիւնը, մտաւանդ որ մի քանի ան-
գամ սխալ յայտարարութիւններ են եղել,
որ իբր թէ զաղթականները այլ ևս կարօ-
տութիւն չունեն:

ՄԵՆԵՐ «ՄԱՆԿԵԿՆԵՐ» ՁԵՆԵՐ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒՄ
—
Սխալվում է «Тифлисский Листок»
ընթերցողները, եթադրելով «Մշակին» տուած
պատասխանի մէջ (№ 224), թէ մենք
պաշտպանելով քաղաքագլխի ընտրութեան
գործում կուսակցական տեսակէտը, զրանով
ուզում ենք ասել, որ կուսակցութեան թեկ-
նածուկն, քաղաքագլուխ ընտրվելուց յետոյ,

նայ: Անշուշտ, աղքատիկ նշանադրութիւն մի նոր
ցաւ դարձաւ Անուա-խաթունի համար: Բայց ինչ
կարող էր անել:
Հարմարութեան պայմաններ վրա վէճ չե-
ղաւ: Անուա-խաթունը չէր կարող գրկել Գայիա-
նէին, որ հօր սիրած ու պաշտած զաւակն էր.
ինչպէս վաղէկ էր վարանդայի մէկը զրկելու
նա առաւ, նոյն իսկ չափազանց առատ բաժինը
նշանակեց: Իր կողմից Ջալալի մայրը պատաս-
խանեց նոյնպիսի առատաձեռնութեամբ: Կարգ
էր, որ փեսան իր անուշիկ մի յայտնի առաջ պի-
տի տար և ապա պահվէր: Այդ տուրքը մի և
նոյն ժամանակ ցոյց էր տալիս թէ փեսան ինչ-
պէս է գնահատում իր նշանածին: Խաչէնի մէկը
քի կընր այնպիսի մի գումար առաջարկեց, որ
Անուա-խաթունը միանգամայն դո՛ւ մնաց. Գայիա-
նէին չափ բարձր էին գնահատում. այդպիսի գին
չը կար մէկըների ընտանեկան աւանդութիւննե-
րի մէջ:
Բայց հարսանիքը յետաձգվեց, որովհետեւ հար-
սանքաւորութեան մի այլ պայմանը հնչաւ չէր կա-
տարել. Խաչէնում այդ ժամանակ խոսված ինչ-
ներ էին սկսվել Մէլք-Գրիգորի և նրա կրտսեր
եղբոր մէջ: Վերջինս պահանջում էր Խաչէնի մի
հասցի, եթէ իր եղբայրը յօժար կամքով չը տայ
իր ուղածը: Այդ նպատակով էլ նա յարաբերու-
թիւն էր սկսել վրաց մի յայտնի ազնուականի
հետ, որ մեծ նշանակութիւն ունէր վրաց ար-
քունքում: Գարաբաղի միացած մէկըները սաս-
տիկ հակառակ էին մէկըի եղբորը, որ բացար-
ձակ անխիղատկիւն էր գործում և ձգտում էր
իսկ Մէլք-Գրիգորի Խաչէնի իշխանութիւնը:
Նրանք կարող էր լինէին զարկ այդ բնութան,
եթէ Մէլք-Աւանը չը նախատեսներ թէ ինչ վը-
տանդ կայ այդ կողմից: Նա նիստով էր, որ
մէկըի եղբայրը ուզում է բարեխաղաղ օռ-
մանցիներին հետ, իսկ դա մի նոր աղէտ կը դառ-
նար Գարաբաղի համար: Թե՛ օսմանեան անբարե-
տեսիւնը տարածված էր ամեն տեղ, բայց հա-
յրեղի ոչ ոք զեռ չէր փորձել անցնել նրանց կող-

պէտք է լինի իր ընտրող խմբի «մանե-
կներ» նրա կողմ դործեց: Մանեկեն և
կողմ դործել լինել որ և է խմբի, կամ
կուսակցութեան ձեռքում, միշտ ևս ամեն
տեղ՝ կը նշանակի անպիտան, անարժան
պաշտօնայ լինել: Այլ բան է կուսակցու-
թեան ընտրելի լինել և այլ բան ընտրվե-
լուց յետոյ այդ կուսակցութեան ձեռքում
խաղաղը դառնալ: Եթէ որ և է ընտրու-
թեան, կամ դուրսից մէջ ընտրութիւն ա-
նելիս՝ կազմակերպվում են խելացի, գի-
տակցական կուսակցական խմբեր, տարբեր
միմեանցից ոչ թէ անձնական և դասա-
կարգային շահերով, այլ զաղափարներով և
հասարակական տեսանկյունով, և ընտ-
րում են այս և այն մարդուն, իբրև կու-
սակցական հայեացքներին համապատաս-
խանող անձ, այդ դեռ չէ նշանակում, որ
ընտրող կուսակցութիւնը իրաւունք ունի
պահանջելու, որ իր թեկնածուին ընտրվե-
լուց յետոյ իր կողմ հետևողը լինի, և
կամ ընտրվածը պարտաւորվի, իբրև պաշ-
տօնայ, կուրօրէն ականջ դնել իր ընտ-
րողների թեկնածուներին... Կա կը լի-
նէր ոչ թէ կուսակցութիւն, այլ ան-
բարոյական շահամոլներ մի խումբ, որ
հասարակական գործունէութեան անուան
տակ փորձում է մուծ նպատակների ծա-
ռայել...

Ով և լինի Թիֆլիսի առաջիկայ քաղա-
քագլուխը, որ կուսակցութիւնը և տանի
հոկտեմբերի 6-ին յաղթութիւն, թէ ընտր-
վածը և թէ ընտրողները պէտք է միշտ
յիշեն, որ ընտրութիւնից յետոյ յարաբե-
րութիւնները բոլորովին այլ կերպարանք
պէտք է ընդունեն.—ընտրողները պէտք է
նայեն իրանց թեկնածուի վրա արդէն իր-
րե քաղաքագլխի վրա, որ ներկայացուցիչ
պէտք է լինի ամբողջ դուրսի և ոչ թէ
մի և մարդ-Մուստաֆա փաշան իրող էր աշխա-
տում աշակցութիւն որոնել զանազան կողմերի
հայերի մէջ: Խաչէնութիւնը պահանջում էր չը
զրկուի անառական տարրերը: Այդ պատճառով
զերակշիւ հանդիսացաւ երկու եղբայրներին հաչ-
տեցնելու միտքը, մէկըները այդ գործը յանձնեցին
երկուսնային պայման Դերաւս կաթողիկոսին: Ի-
բրի այդ դրութեան մէջ Անուա-խաթունը
կարող անուան առնել այն հանգամանքը, որ Մէ-
լք-Գրիգորը գուցէ հարկադրված կը լինի կամ
կատարել իր եղբոր պահանջը կամ, պաշտպանե-
լով իր իրաւունքը, ներքին երկպառակութիւննե-
րի մասնով խաչէնը: Երկու դէպքում էլ անկա-
տար էր մնում Մէլք-Յուսէֆին կտակը, երկու
դէպքում էլ Գայիանէի հարսանիքը չէր կարող
պաշտպանական կապ հաստատել վարանդայի
և Խաչէնի մէջ: Ուստի Անուա-խաթունը պայման
դրեց, որ հարսանիքը կատարվի միայն այն ժա-
մանակ, երբ վերջնական հաշտութիւն կը կայա-
նայ երկու եղբայրների մէջ:
—Եւստ կը լինի այդ հաշտութիւնը, հարցրեց
Հեղինէն:
—Յայտնի չէ, գրեթէ ջալալը չէ հասկանում թէ
ինչեր են կատարվում: Ներքին կաթողիկոսը,
ինչպէս երեւում է, չափ չէ շտապում: Ինչպէս ա-
տում են նա իր հայրենիքն ունի: Եւ դա չափ
հաւանական է:
—Հաշտվեց:
—Այո: Ինչ ատաղին որ նա աշխատում է իր
քրոջ աղջկան դարձնել Խաչէնի մէկըի հարս:
—Այո, ինչպէս Գայիանէի տեղը:
—Ի հարկէ: Այդ բանը գիտեն չափեր, որոնց
թուում և մէկը:
—Ջալալն էլ գիտէ:
—Հաստատ չեմ կարող ասել: Պէտք է խառա-
վանել որ նրա սիրտն այստեղ է, այդ պատճա-
ռով էլ չափազանց չափ չափ է դալիս մեր
տուն: Եթէ ծեծես էլ, մեր տանից չի հեռանալ:
—Եւ Գայիանէն էլ ի հարկէ...
—Աւելորդ է ասել: Հարցրու. Մէլքին թէ ին-
չեր են տեղի ունեցել վարանդայի օրը: Երբ նա

մի խմբի, իսկ ընտրված անձը պէտք է բարոյական առաքինութիւն ունենայ միշտ յիշելու, որ ինքը այլ ևս որ և է կուսակցութեան սպասաւոր չէ, այլ ամբողջ գումարը և ամբողջ քաղաքի սպասաւոր, որ պարտաւոր է՝ առանց դաւաճանելու իր համոզմունքներին, բարեխղճաբար առաջ տանել իր վրա դրած գործը...

Գուցէ մեր այս խօսքերը վերին աստիճանի վերացական և իրէական լինան Ժամանակակից ԴՅՈՒՄՆԵՐԻՆ, և շատերը դուցէ պրանց մէջ տեսնեն անիրաւորներ, կարենաներին միայն սազական հայեացք, որ երբեք չի գործադրվի Թիֆլիսի գումարի պատերի մէջ, — բայց և այնպէս այդ չէ կարող ստիպել մեզ հրաժարվելու այդ հիմնական տեսակէտից, համոզված լինելով, որ եթէ ոչ այսօր, զոնէ մօտիկ ապագայում դա կը դառնայ ամեն մի օրինաւոր ձայնաւորի և օրինաւոր քաղաքացիի տեսակէտը: Մենք պաշտպանուած ենք կուսակցական խելացի ընտրութիւն, և ոչ թէ այս և այն կուսակցութեան ձեռքում կոյր, անկող գործիք հանդիսացող մանկեկեան լինելը:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՍՈՒԹ ԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Անցեալ տարի, հոկտեմբերի սկզբում, ես գրեմովում էի Բաղդադ: Գաւ այն ժամանակն էր, երբ Սարգսեան, Էջմիածնի և Երևանի դատաւները թափված թիւրքացի զաւթականները, այլ ևս օգնելու պիտի ու կարողութիւն չը գտնելով գիւղացիներին մէջ, դուրս էին եկել մեծ քաղաքները տանող ճանապարհները: Զարմուշկի էր նրանց տեսքը, բայց քանի քանի անգամ դարհուրել էին այն պատմութիւնները, որ նրանք բերում էին իրանց անբախտ հայրենիքի, մի կերպիւ, որ սպանւած էր դարձած ի փառս Ալլահի: Մարդկային թշուառութիւնը մարդկային լեզուից շատ և շատ էր առաջ անցել: անհաւանք էր լեզուով պատմել այն, ինչ տեսնում էր աչքը: Եւ ամեն տեղ ուր երևում էր այդ բնաճիւղ դարձող Ժ ու զ ու զ ու զ, որը իր ետևից տանում էր իր արեան երկար գիծը, ամեն տեղ գոյթի, կարեկցութիւն էր զարմանում...

«Պէտք է օգնել» — ասելը չէր կար այն երկար ճանապարհի վրայ, որ գծում էր թշուառութիւնը թիւրքացի բարբի ու զոգրաջիւն ոտների տակ: Եւ ահա մի գեղեցիկ օր Բաղդադ ի պատմում էր, իմ արտասուքները թափվում էին: Ե՛հ... ջանքերիս օրերում որպէսզէն... հօր փայլաւորները չը կայ... և օտար երիտասարդն է... նրա ուրախութիւնը:

Մայրը արտաք էլ չը կարողացաւ պահել իր արտասուքները: Հեղինէն լաւաց նրա ձեռքը սկսեց մեղմ խօսքերով միջնորդել: Աստուած ողորմած է... Դա չի թողնի, մէկքի փոխարէն նա ինքն է այժմ օրը հայրը: Արտասուքը արտասուք կը բերի... Ինչու սուգ խառնել երկու նշանակների ուրախութեան մէջ...
— Ինչ անում, հաւաքեց այլին: — Մի օր, միայն մի օր ինքզ օրըս ուրախացաւ, և մենք ամենքս հաւատացած ենք, որ այդ ուրախութիւնից դրժբարդութիւն պիտի դուրս գայ... Միթէ այդքան օտարութիւն այդքան հաղաւթաւոր բան է եղել ուրախութիւնը իմ երեխաների համար:

Այդը հասկացաւ օր դժուար է, անհաւանք է պատմականեղ այդ հայրին, ուստի փոխեց խօսքը և իր կողմից հարցրեց.
— Իսկ եթէ Զաւար կամենայ տանել իր հարսին, չը սպասելով թէ երբ կը վերջանան տան վէճերը, ինչ կատար...

— Դա խօսքի մէջ մի մի հասկացնել է ուղում այդպիսի բան: Բայց Մէլիք-Յուսէփի աղջիկը դեռ մայր ունի, դեռ այնքան չէ անբախտացել, որ անտէրութիւնից ընկնի մի տուն ուր կուրս ու հայհայտը է արեւմտ:

— Բայց այդ պատմութիւնը վերջ չի ունենայ: Գոնե՛ս պէտք է տեսնել, որ Դերման կաթողիկոսի փոխարէն մի այլ միջնորդ նշանակվի:

— Ո՛վ պիտի անէ, ես, վերջովս լայնական չէ: Անհաւատութիւնը: — Այդ էր պահպան օր ևս սկսելի շտապեցնել, հարմար գտնել թէ ինչ է... շուտ աշտուղի մի գործը, որից օգտվում են միայն խաչեցիկները: Ինչ կատեն խաչեցիկները: Վարանդան վախում է, չէ կարողանում պահել մի աղջիկ և ազաւում է, որ շուտ տանեն, ապաւեն նրան: Այս կը լինի նրանց խօսքը... Իսկ ես չեմ թողնի, որ իմ աղջիկը իբրեւ ողորմութիւն գնայ մի օտար երկիր, աղաչելով ուղել ևն, աղաչելով

բաղնաթիւն դարձաւ, որ գաղթականներին խնամող մասնաժողով է կազմվել: Միտքը յղացել էին հարուստ մարդիկ, մարդիկ, որոնք ոչ միայն լաւ գիտէին երգել «Անձն իմ, կեր, արը և ուրախ լին» դէպիլը, այլ և հասարակաց բարիքի համար ուղեղ մաշեցնելու բարեհաճ արամա-դրութիւն ցուց տուողներ էին: Գործը սկսվեց և ուսմամբ: Բաղդադ քիչ էին գաղթականները, ամենքին տեղափոխելով «Աղբատանց» անունը կրող մի շինութեան մէջ և սկսեցին պահպանել նրանց:

Այնուհետև պէտք էր լսել... Պատմում էին հիացած, կատարեալ յախչողութեամբ, պատմում էին և մարդ կարծում էր թէ գաղթականների անգութ բարեբար այժմ սկսել է ժողով և ուղում է վարձարեւել նախատեսներին՝ այնքան տանջանքների փոխարէն: Որքան և բարեացակամ լինելի դէպի այդ անբախտները, բայց էլ չէր կարող չափազանցութեան հետքեր չը գտնել խնամակալութեան ետևի մէջ: Տեղային դրամական հակառակի կանայք իրանց անհասանելի բարձրութիւնից ինչ էին Բաղդադ «Աղբատանց» օրի անունն է միայն մեծ, իսկ ինքը մի ուսուցիչ էին: Այդտեղ փաթկաւորները ծառայում էին նրանց, որոնք երկ նպատակ էին իրանց համար օտար երկրներ և չը գիտէին թէ արեւօք կայ նրա տակ մի տեղ իրանց գլուխները դնելու համար: Միջոցից աստուածութիւնը մտաւ ու փաղկեւ, կիսամիտ մարդկանց թշուառ բնակարաններ: Տիկնիկներ ոչ միայն թէ և ճաշ էին բաժանում, մոտաւորով իրանց չորսն ու չըբող-թիւն, այլ և մայրնում էին փաթկալութեան շատ տարբեր կաթ, միջոց և այլ բաներ, որոնք աւելորդութիւն չէին լինի, եթէ մշտական լինէին: Բաղդադը հիացած էր այդ չափանոց գիւղատու-թեան վրա: Եւ եթէ այդ միջոցին Դաւիթապետը վերականգն իր գերեզմանից, աւելի խորիմ ձայնով կերպէր «Չէ, թշուառ չէ»...

Այնպէս ամիսներ: Գաղթականը դարձաւ ամբարան մարդ, անանջներն ու աչքերը ստիպեցին նրա պատմութիւններին ու ցուց տուածին: Վերջը կարցեց իր այդտեղ կոթիկեցող յառաջ-թիւնը, և հասարակութիւնը քիչ քիչ սկսեց թու-լացնել իր ուշադրութիւնը: Բաւական էր: Շուրջ-նոց գիւղատուութիւնը մերկացաւ, բնաշխարհն կրակները մարեցան, զոյգերը անցաւ, ցուց տա-լը ճանձնարեց:

Եւ լայն բացվեցին այն դռները, որոնք անշա-տում էին գաղթականներին գրի դժբաղդու-թիւններից: Դարից բաղդը երևաւ դարձեց, չը կային, այլ ևս չէին երևում նրանց խնամակա-լի: Այնպիսի տաններ: Ինչ կատէ Դերման կաթողի-կոսը: Դա ի հարկէ, չէ մտադրել, որ Մէլիք-Յու-սէփը մի անգամ տակ էր նրա ճակատին, «Դա-նի կայ Դաւիթ կաթողիկոսը, դուք ամենքդ այնչէ-ր էք, փչելու ու դէն գցելու ճաններ: Այժմ նա կատէ թէ այդ անպարտ կիներ իր դէմ հարմար է դարձ գիտում, որպէս զի Զաւարը չուղէ իր քրոջ աղջկան... Սա մեծ ամօք է ինձ և իմ ժողովրդի համար...»

— Դա ճշմարիտ է, բայց մոռանում ես Մեհ-րաբի տունը...

Այդ տանն էր բնակվում Միւլեյման-բէկը: Այս անգամ Հեղինէի խօսքը արտադրութիւն չը գոր-ծեց: Անհաւատութեանը կրակ կարածի նման ասաց.

— Դա կը պահեմ իմ երեխային... Դա պատի ծակից դուրս եկած չէ: Յիշում ես քո տանը: Միջոց ծառի կատարին բռնած պտուղ եղաւ... ամեն մի պտուղն ու մարդ լինի նա խաչեցիկ թէ մի ուրիշ երկրից, չէ կարող հեշտութեամբ մօտենալ այդ պտուղին:

Այդ միջոցին կուրծի վրա երեսց մի փոքրա-հասակ, փոխ տղայ: Դա տատիկ կազում էր և հաղիւ էր կարողանում տանել իր թիկ տակ գրած մեծ դրոշմը: — Անհաւատութեան և Հեղինէն ուշադրութիւն չը դարձրին նրա վրա և շարու-նակեցին իրանց խօսակցութիւնը: Կաղնի աղան էլ նրանց չարժանացրեց իր ուշադրութեան, հասնելով Հեղինէին, նստեց նրա ծնկան մօտ և խաչեցիկ լայն արտ. իր գրքը: — Մի անգամ իմ ընկերացիները կանգնեցին նրան, չը նայած որ նրա անանջների մօտ հնչում էր երկու կանանց շշուկը:

— Բայց ինչ է լինելու մեր վերջը, հարցրեց Հեղինէն:

— Անհաւատութեան վեր քաշեց տները, մի պա-տախան տուեց, որ կատարեալ անցյալութիւն է յուսահատութիւն էր:

— Ինչ է անում Մէլիք-Աւանը:

— Ոչինչ:

— Եւ չէ խօսում...

— Խօսում է, բայց չառ քիչ: Երկու երեք բառ:

նրան ու խնամակալութիւնը: Ո՛ր էին... Բաղ-դադութիւնը վերցրեց իր անօդար խարաղանը և դուրս արաւ ամենքին: Փողոցումն էին փողոցն է նրանց տունը, նրանց կերակրողը: Մարդկան-ներ են նորից...

Ինքզ քաղաքից Զաւարներ, Դաւիթներ: Նրանք շէկված են, չը գիտեն թէ հիմա ինչ արեն իրանք, որ երկրները նորից խառնեց, և «խաթմաններ» ու «աղաններ» այլ ևս չեն ճանաչում իրանց: Տեսնում են չըբղ հազնված տիկնիկներ, ճանաչ-ում են որ նրանք են... նրանք, որոնք աղբա-տանցի հոտած ու բորբոսած սենեակներում ծառայում էին իրանց, իսկ այժմ չեն ճանաչում: Գանի քանի միկնած ձեռքերի մօտով անցան նը-րանք և ուշադրութիւն չը դարձրին. քանի քա-նիկները աճով ու դրողով մօտեցան հարուստ դռներին և յետ մղվեցան՝ մի կտոր հաց էլ չը ստանալով: Բայց վրայ են այդ դռները, որ մի քանի ժամանակ առաջ կառքը սպասում էր, որ թոյնէ «բարեբար» տիկնիկը կամ պարոնին դէ-պի աղբատանց, ուր տիկնիկը պիտի գտնուի կա-պել թէ չէ բաժանել այդ իսկ մարդկաններին...

Եւ բոլորովին չէ հասկանում թիւրքացի: Ինքզ, չը գիտէ նա, որ աշխարհում Պարիզ կայ, որ «խաթմաններ» դարձ մօղա է հաւաչում ա-մեն օր: Դա երբեք չի հասկանալ, որ ինքն էլ այդ ծառայում, տանջված մարմինը, մի քաղէ պիտի կատարել պշանքի չըբողութեան ճանաչ-ներ հաղորդող առարկայի դեր, և ահա այդ քո-պելում էլ նրա փայլ կապացաւ, արտասուքը ցա-մաքեց: Անցաւ քաղնի, թող գաղթականը սրբան ուղում է իր գլուխը դարձնել բուրժուական սրտե-րից կազմված ժողովրդին...

Չէ հասկանում զարնողը թէ ինչու այս փայ-ւերը, ինչու այս ուրախութիւնը... Եւ նորից աչ-քը բարձրացրեց մէջտեղ երկրներ, նորից նրան է մեղադրում ու... դուռն է ուտելու պատառ-ներ, հազնված կտորներ մուրալու: Եւ ինչու, որ-տեղին հասաւ գաղթական կինը, նա ճար չուրի և բաղնում է պոռնիկութեան դռները... Այդ դռները ի հարկէ, կը բացվեն և երկնքի տակ վճիւ կը պահանջէ այն հայրը թէ արեւօք լաւ էք լինի, եթէ նրան մտածը փախած էր լինել թիւրքի հարկից...

Այդպիսի ծայրահեղութիւններով է իրան խաչ-տառակում հաթային մարդաբաղադը: Գնացե՛ք այնտեղ, ինչ կը տեսնեք: Մարդասիրական ընկե-թութիւն կայ, որ հաւաքել է հարկեր հաղար բուրջի ու սոսկալով բաժանել... Իսկ եթէ հայր-նեք թէ ինչ է նա անում—ձեզ կը տանեն մի տանգին շինութիւն, որ դատարկ է, բայց սի-

կառ, ինչպէս ուղում ես հասկացել: Վերջին ժամանակներում ես համարեա չեմ ճանաչում իմ եղբորը: Անդադար դէս ու դէն է քչում իր ձին, մի օր Գիւլստան միւս օրը Զարեհը, այն-տեղից Գանձակ...

— Գանձակ էլ է դուռն:

— Այս փաշան նրա հետ բարեկամ է: Հեղինէն ժողով և ասաց.

— Ինչու ենք չառ մտածում: Միւլեյման-բէկը ինչ օր էլ լինի չի համարձակվի փառու-թիւն անել նրա քրոջը:

— Դուրսագնացին, լնքը, Ասան է, որ միշտ ինձ զոգրաւորում է, ասում է որ չը պէտք է հաւատալ թիւրքին: Երեւում է, որ ինքզ եղբայ-րըս հաղում և մաշվում է մի մաքից: Թէ ինչ գիտէ նա և ինչու արքան տակաւախօս է դարձնում: Նոյն իսկ կոչում ու կոպիտ—ոչ դը չէ հասկանում: Ջանն էլ նա այդպէս է նոյն իսկ երեխաների հետ այնպէս չէ վարվում, ինչպէս ասա՛ք: Եւ, ճշմարիտ ասած, նրանից լաւ բան չեմ ապաստում, նա ինձ մտատանջութիւն է պատ-ճառում իր գաղտնի հաղարկով...

— Բայց հօ տեսնում է թէ ինչը են կատար-վում մեզ մօտ:

— Ամեն ինչ գիտէ: Գու. կարծում ես թէ Գի-դակը չառ լաւ դրութեան մէջ է... Միւլեյման-բէկը այնտեղ էլ է հասցնում իր թաթը: Բայց Աւանը անտարբեր է և իր երկրի վերաբերմամբ «Գա բնական է» — ասելի պատմական նա չունի երբ լսում և տեսնում է մի նոր գժբախտութիւն... Ինչ ուղում է թող անի, միայն թէ ինքը ողջ լինի: Եւ վախում եմ... Հոգսերը սարք են խոր-տակում: Ինչ կը լինի իմ օրը, եթէ նրա գլուխն էլ մի բան դա: Մենակ նա է մնացել...

— Ինչ մտքեր ես անում,— անհաւատական պա-տախանեց Հեղինէն: — Ուրիշ բան չը կայ, նա երեւի կորցրել է յոյսը, և այդ պատճառով աղ-խուր ու արտում է: Մտածիր, հեշտ բան է... Գարաբաղը ընկաւ, այլ ես վերականգնու յոյս չը կայ: «Հովիտը դարձեցին և աշխարհներ փա-խան»... կատարվում է սուրբ զբոյ խօսքը:

բուն զարգացում. ցույց կը տան ձեզ մարմարի-նը, պատերի հրաշալի գործերը: Որքան ճաշակ, որքան չըբողութիւն... Եւ բուրժուական, որ գոհ սըր-տով երանելի ինքնաբաւականութեամբ ցույց է տա-լիս ձեզ իր ձեռքի գործը, մի բանի է միայն սպա-սում,— որ դուք ծռնի չըբէք, երկրպագե՛ք պա-տերին, քարին, ոճին, ճարտարապետին... Անցէ՛ք, տեսէ՛ք հասարակական գործիչներին: Սրանք, գաղթականներին փողոց չարակալուց յետոյ, չեն յոգնել իրանց մեծագործութիւնից, դառնիկների վրա չեն հանգստանում. դեռ գործեր ունեն, քանի-քանի գործեր: Հովանաւոր լինել գրակա-նութեան, գեղարուեստներին, խօսել իդէալների մասին, հիմնել թատրոն՝ ճաշակ կրթելու—հա-մար...

Այսքանը բաւական է այսօրվայ համար: Իսկ փողոց Մովսէսերէք, ով աստուածներ, ու-րիշ ինչեր են մնում մօղա դարձնելու համար, որպէս զի տխուր ու անգործ չը մնան փողի ստալակները...

Վ. ՍԱՐԳՍԻ ՃԱՌԸ

Այս ամառ Կաղանում տեղի ունեցաւ ու-սուցիչների և վարժուհիների ժողով: Ռոտաց Սի-նօղի պրիւսթորի օգնական Վ. Կ. Սարգսեան այդ ժողովում մի ճառ արտասանեց, որ այժմ տարված է Սինօղի պաշտօնական օրդան «Народное Об-разование» ամսագրի մէջ: Այդ ճառի մէջ պ. Սարգսեան խօսեց այդպիսիների դրոշմների մասին, առիթ բռնելով ուսու համակրելի մանկավարժ Խմբակաւ գործունէութիւնը:

«Խօսելով այդպիսիների մէջ դարձողներ հաստա-տելու մասին,— ասաց պ. Սարգսեան— մենք պիտի աչքի առաջ ունենանք անհատական Գիւրջուկ Խմբակային Խմբակներ, որ այնքան խելացի կեր-պով գծեց այդպիսիներին բուսաւորելու միջոցը այնպիսի դարձող օգնութեամբ, որ յարգում է այդպիսիների ցեղական առանձնատարածութիւննե-րը և հաստատապէս ամրանում է դէպի ուսուց կուլտուրայի հետ միասնաբար... Երջանակալատակ Դիւրջուկ Խմբակային Կաղանի իր արժանաւոր աշխատակիցները տալին Կաղանի և նրա առձա-նակից նախնիների աղապրի ազգայնականութեան տեղական իրաւներով թարգմանված կրթական գրքեր և աղօթքներ, պատրաստեցին հարկաւոր ուսուցիչներ, որոնք անձուիրաբար ուսուցչու-թիւն էին անում զանազան աղապրի ցեղերի մէջ, որոնց պէտք էր բուսաւորել: Առանձին ուշադրու-թիւն դրաւում էր այն, որ աղբիւն այդպիսիների վրա ոչ թէ բացառապէս արտաքին ձեռնարկ-ութեամբ, կար ուրիշ հոգս, պէտք էր նրանց սըր-տերը դրաւել ուսումը ստանալու, և բոլորովին

— Իրանի մեղ, երանի մեղանից յետոյ եկողնե-րին լայնակամած հաւաքեց այլին: Զովե՛ր, ինչ լաւ օրեր են դալին քեզ համար...

Վերջին խօսքերը նա ուղեց կուրի կողքին հասած աղապրի, որ իր որդին էր: Հեղինէն միայն այդ ժամանակ ուշադրութիւն դարձրեց փոքրիկ վրա և ձեռքը դնելով նրա ուսին, մի բան ասաց:

Երեւան— դա հատկ ատած երկնայ էր— բա-ժանվեց իր զբոյց և բարձրացրեց իր մարած աչքերը, մի անտարբեր և բուրժ հայեացք դնեց իր մօր վրա և ապա վիզը ծնեց ու գլխով դա-կան պատմականի նշան արաւ: Դա յայտնում էր, որ պատրաստել է իր զուրը: Այդ ժամանակ երկու կանայք ընդհանուր իրանց խօսակցու-թիւնը, և բուրժուական մէջ երեխան սկսեց թող ու հիւանդան ձայնով կարգաւ:

Անհաւատութեանը անգրաւոր էր և ոչինչ չէր հասկանում Զովե՛րի կարողացածից: Բայց և այդ-պէս, նա էլ խորին ուշադրութեամբ ակնաճ էր դնում, մի և նոյն ժամանակ աչքը չէր հեռապ-նում երեխայից: Դառն անգամ էր նա այդպէս լաւ ու մտնել մտածել իր անդրախիկ արտ. դաւակի մասին, բայց այսօր, մասնաւոր այն-պիսի խօսակցութիւնից յետոյ, մի առանձին հոգս էր պատճառում նրան այդ երեխայի սպա-գայ բախտը:

Ինչ կը լինի նա: Որե՛րով նրան էր պատկա-նում վարանդայի մէկըթիւնը: Բայց նրան նայողը ինչպէս կը հաւատար թէ դա երեխայ չէ, այլ տան և վեց տարին անցկացրած մի պատանի: Այդ հասակում ինչպիսի աղամարդի յատկութիւններ է տեսնում, գտնում է ծնակը, գիշերներ է անցկացնում դրսում, կարող է մի տուն կառավարել: Իսկ Զովե՛ր... կարծես ժա-մանակը ոչինչ չէր աւելանում նրա վրա: Դա նոյնն է, ինչ օր էր ասա՛ք: Միւլեյման-բէկի կա-ռավարութեան ժամանակամիջոցը ոչինչ հնօք չէր թողել և չէր էլ կարող թողնել, քանի որ նա տանից չէր դուրս գալիս, ապրում էր իր մեկուսացած անկիւնում: Այդպէս էր նա և Մե-

Այսօր ուղիղ տասն օր է, որ այստեղ են գլ

Անդրամբերի 13-ին կարկառաւոր յորդ անձ
րն տեղացւոյ առաջացնելով չլ տեսնուած հեղեղ
ներս որոնք զգալի վնաս հասցրին թէ Գորիսի
և թէ չբնակաց գիւղերին: Գորիսի քաղաքամաս
ղեւալի լեւան կողմէ հեթիարկիկց լեւան լանդը
կասեցան իսկ անառակ զօրեղ հեղեղներին: Ս

Այս օրերս Թիֆլիսի վրայով Բագու գնաց
Մօսկվայի հռչակաւոր փաստարան Պէշվաիօ

Իրականում, ամերիկական և անգլիական միախմբաբաների, որոնք հաստատվելով Ուլմի քաղաքում, բացել են ապրանք և մի. քանի ուրիշ կետերում զգալիորեն, կաթօլիկ և բողոքական ասորիները զգալի հերքով առաջ են գնացել կրթվելիս:

BATEAUX A VAPEUR FRANÇAIS N. PAQUET ET Cie

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՎԱԳՆԱՅՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՊԱԿԵ ԵՒ ԸՆԿ.

Կանոնադր և ուղղակի նաւագնացութիւն ՄԱՐՍԷՅԻՅ ԲԱՐՈՒՄ, չորեքշաբթի օրերը, երկու շաբաթ մի անգամ, սկսած յունվարի 25/6-ի չորեքշաբթից:

Եւ հաւաքակը՝ Բաթումից Մարտի, մայիսի, Տրապիզոն, Սամսոն և Պոլիս: Մեկնում է Բաթումից՝ չորեքշաբթի 1/13 հոկտեմբերի ՍԻՐԿԱՍԻ չորեքշաբթի, նաւապետ ԳԱՐԻՍԷ: Եւ արդէն չորեքշաբթի, երկու շաբաթ մի անգամ, չորեքշաբթի օրերը, ժամի 4-ին ճաշից յետոյ:

Բաթումից Պարիզ ուղղակի հաղորդակցութեան ամսականներ արվում են սպտեմբերից պակաս զինուրդ:

Այլադրույքներ և ճանապարհորդներին մասն հարկաւոր տեղեկութիւններին տառապաւ համար թող ըստհասկանալի զինուրդ ընկերութեան գործակալատներին:

ԲԱՐՈՒՄԻՍՏ—պ. Վիկտոր ԳԱՐՍԻՆ, Կարէթ-ժոյզա: ԹԻՖԼԻՍԻՍՏ—պ. Օ. Գ. Բարեկենդանեանին, Սիմոն Կոլո, նախկին Արքեպիսկոպոս քարվանսարա: ԲԱՐՈՒՄ—պ. Ս. Կիլիարեանին, Կոլիարեանի նախկին հրապարակ: ՆՕՎՈՐՈՍԻՅԱՎ—պ. Մեկիսի Զեքիերովին: (№ 76) 11—20

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԵՑ ՍՏԱՅՎԵՅ ԵՒ ՎԱՅԱՌՎՈՒՄ Է

Մ. ԵԿՄԱՆԵԱՆԻ ՆԵՐԳԱՇՆԱԿԱՆ

„ԵՐԳԵՅՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ՍՐԲՈՅ ՊԱՏԱՐԱԳԻ“

Եռամսյակ և քառամսյակ:

Գինը—1) Պարտիստների 10 բուլլի (ճանապարհածախ 8 ֆունտի): 2) Չորս ճաշերին (սոսիս, ալիս, ալիս, բաս), չորս տետրակում 10 բուլլի: (ճանապարհածախ 7 ֆունտի): Գինը՝ Մ. Եկմալեանին, ԹԻՖԼԻՍ, Ներսիսեան դպրոց: (№ 104) 4—5

Գ Պ Ր Ո Յ-Պ Ա Ն Ս Ի Օ Ն

Տ Ե Ր-Յ Ո Վ Ս Է Փ Ե Ը Ն Ի

(Սոջոակ, Սոջոակ փող, տուն № 46, ՏԵՐ-ՄԵԼԵՐԵՅԻՍԻՅ)

Մանուկների ընդունելութիւնը օգոստոսի 20-ից: Ուսումը կը սկսվի սեպտեմբերի 1-ից (№ 97) 10—10

Բ Ա Գ Ո Ւ

Ուսումնարան Ա. Բարախանի

Ընդունվում են երեխաներ զիննադիայի, բնական և այլ դպրոցների համար պատրաստելու: Հասցէ՝ Մ. Տարո-պոչտով փողոց, տուն Հաջի-Նեյմաթի: (№ 94) 12—15

ԽԱՂՈՂԻ ՄԱՍՈՒԼՆԵՐ,

ԽԱՂՈՂ, ՄԱՆՐԱՅՆՈՂ, ԿՈՒ ՀԱՆՈՂ, ԿՈՒՊԱՅԻ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ, ՇԻՇԵՐ ԼՈՒԱՆԱԼՈՒ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

Առաջադրու է

Ի ՆՓԵՆԵՐՆԵՐ

Ե Ա Ր Ա Լ Օ Վ Ի Ե Ա Լ Ի Ս Ա Ն Օ Վ Ի

Մ Ե Զ Ե Ն Ա յ ա գ ո Ր ծ ա Ր ա Ն Ը,

Թիֆլիսում Ալեքսանդրեան փողոց, սեփական տուն:

(№ 102)

6—0

ԿՏԱԻԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԹԻՖԼԻՍԻՍԻՍ

(Բամբակի մանուածքի)

ԺԱՌԱՆԳՈՒՅԻՆԵՐԻ 3. 2ԻԹԱԽԵԱՆԻ

(Հիմնված է 1869 թ.)

ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ Է

ԿՏԱԻ ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ 15—30 ՎԵՐՇՈՅ ԼԱՅՆՈՒԹԵԱՄ

ԿՏԱԻ I ՏԵՍԱԿԻ 15—30 „ „ „

ԿՏԱԻ ՀԱՍՏ „ 12—30 „ „ „ (մանուար պատուէրներով)

ԹԵԼ ԿՈՒԿՆԵՐՈՎ

ԹՈՎ ԲԱՄԲԱԿԻ ԹԵԼԻՅ 1/2—3/4 ՀԱՍՏՈՒԹԵԱՄ

ԹԵԼԻ ՍԱՅՐԵՐ (ՊԱԿԼ) ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ ՄԱՐԲԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ:

ԲԱՄԲԱԿ ՄԱՐԲԱՆ (ԲԱԲԱ) I ՏԵՍԱԿԻ

ԲԱՄԲԱԿ ՄԱՐԲԱՆ II „ „ „

ԲԱՄԲԱԿ ԹԵՐԹԵՐՈՎ I ՍՈՍԻՆՁՈՎ (մանուար պատուէրներով)

ԲԱՄԲԱԿ ԹԵՐԹԵՐՈՎ II „ „ „ ՆՇՇՇՈՎ

Առաջարկում ենք պ.պ. վաճառականներին և գործածողներին ուղարկել զարմեղ մեր գործարանում պատրաստվող կտաւի ամբողջեան և ներկեր ընդունելու յաակութեան վրա և չը չիմել Ուսանաւանից եկած կտաների հետ:

Կտաւի նմուշները և պրէսկոպանները ուղարկվում են ըստ առաջին պահանջման ձրիարար: Հասցէ՝ Պոլիս, գլխաւոր կոնտոր ֆաբրիկ. Սոլի Նոգորոյի և Տերեւսկոյ յա. ԵՕԵ. Դ. ԵՕԵ. Կոնտոր 266, և ֆաբրիկ 24. (չ. Կ.) (№ 78) 21—50

Ֆ Ի Ն Ա Ն Ս Ն Ե Ր Ի Մ Ի Ն Ի Ս Տ Ր Ի Թ Ո Յ Լ Տ Ի Ո Ւ Թ Ե Ա Մ Ի

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

Մրադիր. 1) առևտրական թուղթագրութիւն, 2) կրկնակի հաշուապահութիւն ՆԱԻԹԱՅԻՆ—ԳՈՐԾԱՐԱՆԱԿԱՆ, առևտրական, բանկային և այլն, 3) Առևտրական թղթակցութիւն, 4) վալեւլա-գրութիւն:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՕԳՈՍՏՈՍԻ 1-ԻՅ, ՊԱՐԱՊՄՈՒՆԻՔՆԵ-ՐԸ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 20-ԻՅ

Բազու, հատարակայա փողոց, տուն № 30.

Կուրսերի հիմնադիր՝ Ա. ՏԵՐ-ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

վաճառվում է հիմնադրի նոր զրբը,

„КРАТКІЕ ОЧЕРКИ ПО НЕФТОПРОМ. ЗАВОДСКОМУ СЧЕТОВОДСТВУ“

(№ 83—5. չ.)

Գինը 1 ԲՈՒԲԻ

18—20

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ—ՊԱՆՍԻՐ

Ա. ՏԵՐ-ՅԱԿՈՎԵԱՆԻ

Ընդունում է երթեւեկ, կիսաթողակաւոր և զիշերթիկ աշակերաններ: Պատրաստում է գի մնազի աների, կազեաների կօրպուսի, գեմէմէ ր-նե րի, բէալա կան և այլ ուսուցիչ արաններ համար:

Փոքր պատրաստակաւում երեխաները ընդունվում են առանց քննութեան, վեց տարեկանից սկսած: Ուսուցիչ արանում ուսուցանում են բարձրագոյն ուսուցիչ աւարտած մասնագէտներ, գի մնազի աներ ուսուցիչներ: Աւանդելի առարկաներն են՝ կրօն, ռուսաց, հայաց, ֆրանսիական, գերմանական, լատինական, յունաց, վրաց լեզուներ, թուրքաւոլիւն, արեբրա, երկրաչափութիւն, աշխարհագրութիւն, պատմութիւն (ռուսաց և ընդհանուր) բնական գիտութիւն, նկարչութիւն, գրութիւն, երգեցողութիւն:

Հասցէն. ՊԻՓԼԻՏԵ, Դանովսկայա յա., № 11. Յ-րդ զիմնադիայի մօտ: (№ 102) 5.) 3—10

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

Ե Ր Կ Ո Ւ Ս Ե Ռ Ի Ա Ն Ձ Ա Ն Ց Հ Ա Մ Ա Ր

ՏԱՄՆՎԵՅԵՐՈՐԻ ՏԱՐԻ

Առևտրական կուրսերի նպատակն է՝ մասնագիտական առևտրական կրթութիւն տալ երկու սեռի անձանց և պատրաստել գործնական ճանապարհով հմուտ հաշուապահներ: Աւարտողները ստանում են առատ և ատեներ:

Աւանդելի առարկայք սրանք են՝ 1) Առևտրական հաշուութիւն, 2) Առևտրական թուղթագրութիւն, 3) Հաշուապահութիւն (պարզ, կրկնակի և բանկային), 4) Թուղթագրութիւն համընթի վրա, 5) Առևտրական թղթակցութիւն, 6) Առևտրական և մարհապի կանոնադրութիւն և 7) Գեղարվութիւն, վառ ձեռքի ուղղելը:

Ուսումը սկսվելու է սեպտեմբերի 15-ից: Ընդունելութիւնը սեպտեմբերի 1-ից, ամենայն օր, առաւօտեան 10-ից մինչև 11-ը, և երեկոյեան 4-ից մինչև 8 ժամը, կուրսեր հիմնողի բնակարանում, Սոջոակում, Ալեքսանդր ֆրիդմանի տանը, № 9, Սերգիևսկայա փողոցների անկիւնում: Մրադիրը և կանոնները կարելի է ստանալ ձրի ապէս եղբ. Մովսիսեանի բանկային գրասենեակում և կուրսեր հիմնողի բնակարանում: Օտարաբաղաւորացիք զիմում են՝ ՊԻՓԼԻՏԵ, Ս. Ս. Մանուշեանց:

(Կ. Չ.) (№ 76)

17—25

ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ԱՐԲԱՀԱՄԵԱՆ

Հեղինակ Չեռնոբիլի առևտրական և գործարանական հաշուապահութեան

ՈՒՍՈՒՑԱՆՈՒՄ Է ԵՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ Է

Երկու սեռի անձանց, 4 ամսվա ընթացքում հաշուապահութիւն գործնականապէս, և-րաշխաւորելով, և երաժ զգալիութիւն յանձն է առնում պաշտօնի առաջարկել:

ՊԱՐԱՊՄՈՒՆԻՔԻ ԱՌԱԿԱՆՆԵՐ ՆԵՆ

Ա) Կրկնակի խաղական հաշուապահութիւն ըստ ամենայն առևտրական ձրիների, հան-դերձ նախային արդիւնաբերական և կիրառելի գործարանական հաշուապահութեան:

Բ) Առևտրական թուղթագրութիւն:

Գ) Առևտրական նամակագրութիւն:

Դ) Գեղարվութիւն և ամենապատ ձեռքերի ուղղութիւն:

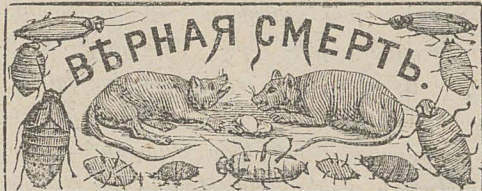
Պատրաստողները սկսվելու են սեպտեմբերի 15-ից ճաշից յետոյ և պարբերաբար չա-րունակվելու են իւրաքանչիւր ՉՈՐՍ ամսից յետոյ, իսկ կիրակի օրերը լինելու են առան-ձին գործնական պարապմունքներ:

Յանդիպողները թող զիմեն գրաւոր կամ անձամբ 3 ժամից մինչև 5 ժամ երեկոյեան, ՍՈՒՐԱԿ, Սոջոակայա փողոց, տուն Մարբարովի, № 27:

Վերջից հաշուապահութեան ձեռնարկը ծախվում է ԹԻՖԼԻՍԻՍԻՍ, Խիզդէկի գրա-վաճառանոցում և հեղինակի մօտ, և Ուսանաւանի բոլոր յայտնի գրաւաճառանոցներում:

ԳԻՆՆ Է 3 Բ. 50 ԿՈՒԼԵԿ:

Օտարաբաղաւորացիները զիրբը գնելու համար կարող են զիմել հեղինակին, առանց պօստայի ծախս վճարելու: (Կ. Չ.) (№ 76) 20—21

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

ԲԻՍ-ԳՈՒՏՄԱՆԻ

(Տնային գործածութեան համար)

ՀԵՐԿԱԿԱՆ ՄԻՇՈՒՆԱ, այն է հաստատ մահ մկներին, խլորներին և ուրիշ կրծողներին Այս միջոցը արտաբնում է այդ կենդանիներին գլխաւորապէս բնակարաններից, այնպէս որ նրանք չեն մնում գեղանայակի տակ և չեն տարածում դարչաճողութիւն:

ՄԱԿԿԵՐԻ ԳԻՍ ՀԵՐԿԱԿԱՆ, ոչնչացնում է նրանց ընդմիջաւ Նա չստ հաճելի հոտ ունի և բիժ չէ թողնում ձեռքակեղէնի, կօշիկների և կարասիքի վրա: Փոշիացնելով նրան, սենեակի օդին հաճելի թարմութիւն են հաղորդում և միաժամանակ հալածում են ցեցը, ճանձը և մոծակները:

ՓՈՇԻՄ ՄԻՋԱՏԵՐԻ ՀԱՄԱՐ, ամենապարզ միջոցն է բոլոր միջատները և նրանց սաղմերը բոլորին ոչնչացնելու համար: Այդ փոշին անխառնելի է լուրեր և մշակներ ոչնչացնելու հա-մար անկողիններում, ներքնակներում, թաղիքով պատած փայտային պատերում: Ոչնչացնելով ցե-ցը և չունենալով նախնական անհաճոյ հոտը, այս փոշին բոլորովին փախարկում է նրան. դրա համար հարկաւորութիւն չը կայ ամառը տալ մուշտակները և ուրիշ մարթեղէն իրերը պահելու համար: Փոշու աղբեցութիւնը, երբ նրան գործադրում են ամեն տեսակ միջատների, մրջնիկների հէմ—գրեթէ վայրկեանական է—հետեանքը զարմանալի: Հարցնել զեղալաճառական խանութներում: (№ 76) 44—50

Մ. ՉՄԵԿԵԱՆԻ

„ՇՈՅԻ“ ՊԱՏԻ և ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ 1898 թ. ՕՐԱՅՈՑՅՆԵՐԸ

Հրատարակում է յանդիպողները՝ այժմանից յայտնելու են, որպէս զի պատուէրները ժա-մանակին կատարվին: Իսկ տպագրվել յայտարարութիւնները թող չտապին շուտ հաղորդելու:

7—13

(Կ. Չ.)

(№ 105)

Հասցէն՝ ԹԻՖԼԻՍ, Մալաք Զեկեան